

Modlitba s dětmi?

Karin Fleischer

Je všední den ve městě, hluk tramvají, aut, lidé na ulicích, a mezi nimi já — člověk se svým všedním denním programem. Večer jsem opět doma, vše je hotovo, už je pozdě, ale přesto si nacházím před spaním chvíli klidu, abych si znovu vybavila různé události dne. Vzpomínám na dojmy, na lidi — a znovu silněji pociťuji vlastní život, svou identitu. Mohu říci, že se mi lépe spí, najdu-li si před spaním takovou chvilku klidu a připravím se tak na noc.

A děti? Jak ony správně prožívají přechod ze dne do noci? Denní dojmy jsou pro ně stejně silné, ne-li silnější než pro dospělého, protože pociťují věci bezprostředněji. Potřebují nás, abychom jim pomohli.

Ty nejmenší...

Velmi malé dítě ještě nemá svůj životní rytmus. Potřebuje mnoho fyzické péče, ale jeho duše vnímá život kolem sebe. Sedíme-li večer u kolébky anebo u postýlky a zpíváme mu ukolébavku nebo pronášíme slova modlitby, pak s ním prožíváme slavnostní chvíli, která obohacuje také nás. Máme krásné české písně — pomysleme například na ukolébavku ze Smetanovy opery „Hubička“, kterou matka zpívá svému dítěti. Pro takovou chvíli jsou také vhodná například následující slova:

*Světlo, které tě halí,
kéž do tebe proudí;
do jeho paprsků
vetkávám teplo své lásky.
Myšlenkami radosti a dobra
provázím hnutí srdce tvého,
aby tě sílily,
aby tě nesly,
aby tě jasnily.
Sbírám své radostné myšlenky
na každém kroku tvém do života,
aby se spojily s vůlí tvou k životu,
a ta ve všem světě
by více a více
svou vlastní silou
procítala.*

Pro dítě jsou to první prožitky úcty a krásy a setkání s něčím, co se vymyká všednosti večera. Nevadí, když potom ještě nespí. A také nevadí, když nejsme hudebníky. Ale kdo se dítěti takto věnuje, setkává se s ním ještě na jiné úrovni a může z toho dokonce čerpat novou sílu i pro sebe.

A ty trochu starší?

Po narození dítěte tedy třeba něco takového začneme dělat — co však dál? Slyšela jsem námitku rodičů: „Nechceme ho ovlivňovat. Večerní modlitba souvisí s vírou, ať o tom rozhodne až později, až bude samostatné“. K tomu lze říci dvě věci: To, co děláme s dětmi v dětství, má sice vliv na jejich život, ale přece jen je to pouze nabídka. Dospělý člověk potom rozhodne sám, co opravdu chce a co ne. A obsahy průpovědí, pokud nejsou sentimentální, mohou působit velmi pozitivně na vnitřní vývoj mladého člověka. Hovoří o souvislostech, které posilují duši, a pomáhají tak prožívat chvíle klidu, zamyšlení, úcty. A to je v naší neklidné době velmi důležité:

*Od hlavy k patě
jsem Boží obraz.
Od srdce do rukou
cítím Boží dech.
Mluvím-li ústy,
plním vůli Boží.
Zřím-li Boha všude,
v matce i v otci,
ve všech milých lidech,
ve zvířatech a květinách,
ve stromech i kamenech,
nemám strach z ničeho,
jen lásku ke všemu,
co vůkol mne jest.*

Komu se texty tohoto druhu nelíbí, může si vybrat něco jiného. Ale takováto chvíle před spaním je nesmírně důležitá. Dítě se tím učí a přivyká něčemu, co bude velkou pomocí v celém jeho dalším životě: jak se po rušném dni zastavit a najít klid před spánkem, v němž se mají obnovit síly. Kromě toho pocítí důležitost rytmu a klidu pro duševní život. Zkušenost ukazuje, že lidé, kteří něco takového v dětství prožívali, stojí pak pevněji v životě, dokonce umějí utěšovat a posilovat druhé.

Někdy děti samy říkají: Když se večer nemodlím, zdá se mi něco ošklivého. Raději se pomodlím. (Cítí totiž, že modlitba ochraňuje jejich vnitřní síly, které mohou často podléhat jiným vlivům.)

Ještě pár slov k ročním dobám:

Děti ve velkém městě nemají dostatek barvitých zážitků z ročních dob. Můžeme je obohatit, když zřídíme v dětském pokoji nebo jinde malý koutek nebo stolek, který upravíme v duchu té které roční doby — použijeme různé přírodniny, obrázky, figurky: v adventu obraz Marie, anděla, kamínky, svíce, o vánocích malý betlém, před velikonoce mísu s velikonočním osením, o velikonoce barevná vejce. U takového stolku se můžeme večer setkávat a něco vyprávět, zpívat, rozloučit se se dnem, připravit se na noc. Máme mnoho krásných možností a dítě, které v rodině prožívá rytmus dne a roku, čerpá z toho pro celý život. Je veliký rozdíl,

dívá-li se dítě večer na televizi a loučí se jen dáním dobré noci, anebo prožívá-li vážnou, slavnostní chvíli — byť jen krátkou — s rodiči, kteří vědí, že takto mohou dítěti zprostředkovat něco jiného, než jen vnější svět. A to je velmi důležité, obzvláště v dnešní době, pro duševní zdraví dětí i dospělých.